

Rapport CEA en NBA: opleiding moet aantrekkelijker en toekomstbestendiger worden

De instroom voor een toekomstige accountantsopleiding moet meer divers en breder worden. Theorie en praktijk moeten beter op elkaar aansluiten en resulteren in een geïntegreerde beroepsopleiding, gevolgd door na-ervaringsonderwijs.

Dat schrijven de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) en de Raad voor de Praktijkopleidingen van de NBA (RPO) in hun [rapport](#) 'Stip aan de Horizon' over de toekomst van de accountantsopleiding.

De aantrekkelijkheid en studeerbaarheid van de accountantsopleiding staan onder druk, aldus CEA en RPO. De instroom in en het marktaandeel van de accountantsopleidingen dalen en het rendement van de accountantsopleiding laat te wensen over.

Te zwaar

Studenten geven signalen af dat zij de huidige theorie- en praktijkopleiding in combinatie met de werkdruk te zwaar vinden. Slechts de helft van het aantal afgestudeerde studenten van een initiële (hbo- of wo-) accountantsopleiding komt uiteindelijk in het accountantsregister. Steeds meer thema's worden aan de accountantsopleiding toegevoegd, maar er gaat bijna niets af.

Mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt zorgt dat voor een toenemend gevoel van urgentie om de accountantsopleiding aantrekkelijker, studeerbaarder en toekomstbestendiger te maken, met behoud van het kwalitatief hoogwaardige niveau.

Stip aan de horizon

CEA en RPO zijn daarom samen eerder het project 'Stip aan de Horizon' gestart. Een projectgroep adviseert beide organisaties over de toekomst van de opleiding, verbeteren van effectiviteit en leerresultaat en grotere efficiency van het leerproces in de hele keten van theorieopleiding, praktijkopleiding en accountantsorganisaties.

In aanloop naar het rapport is met zoveel mogelijk verschillende stakeholders gesproken over een ontwerp voor een nieuwe accountantsopleiding. Naast input via een enquête gehouden onder het onderwijs- en werkveld is ook in drie hackathons gewerkt aan inhoud, effectiviteit en efficiency van de opleiding.

Belangrijke thema's daarbij waren meer integratie tussen theorie en praktijk, een brede instroom, meer ruimte in de opleiding, vernieuwingen in onderwijs en toetsing en betere samenwerking en regie tussen partijen.

Kenmerken toekomstige opleiding

Uitkomst van het hele traject is een voorstel voor een toekomstbestendige accountantsopleiding, met als kenmerken:

1. Eén beroeps- en competentieprofiel als basis voor de verschillende opleidingsfases van de accountant, gericht op een leven lang leren. Het profiel maakt onderscheid in kennis, vaardigheden en gedrag voor de opleidingsoriëntaties (assurance en accountancy-mkb).
2. Een 'doorlopende leerlijn' voor de ontwikkeling van (aankomende) accountants vertaald naar 'adaptieve' eindtermen voor elke opleidingsfase en type oriëntatie of werkomgeving van de accountant.
3. De accountantsopleiding faciliteert een brede en diverse instroom en omvat een geïntegreerde beroepsopleiding, gevolgd door na-ervaringsonderwijs. Een student die met de beroepsopleiding start, kan als 'aspirant-accountant' ingeschreven worden in het accountantsregister van de NBA.
4. In de geïntegreerde beroepsopleiding lopen theorie en praktijk volledig gelijk op, waarbij de theorie wordt aangeboden wanneer dat voor de praktijkuitoefening relevant is.
5. Voorwaarde voor effectief leren is een actieve leercultuur in de werkomgeving, zodat relevante ervaring leidt tot prestatieverbetering (betere oordeelsvorming).
6. Voor betere integratie van theorie en praktijk kantelt de opzet van het curriculum van primair vakgericht onderwijs naar (modulair) onderwijs langs kritische beroeps- en leersituaties en specifieke thema's.
7. Met het oog op studeerbaarheid en ruimte voor verdieping binnen de opleiding verschuiven

onderwerpen/thema's van de accountantsopleiding naar het na-ervaringsonderwijs.

8. Voor het monitoren en bevorderen van de ontwikkeling van (aankomend) accountants wordt op verschillende momenten in de opleiding 'formatief' getoetst.
9. Regie en samenwerking tussen bestaande partijen worden verbeterd, om de integratie van theorie en praktijk en de effectiviteit en efficiency van de accountantsopleiding te optimaliseren. In de ideale situatie ligt het eigenaarschap van de geïntegreerde beroepsopleiding bij één partij.

Nadere uitwerking nodig

Niet alle voorgestelde wijzigingen zijn direct realiseerbaar, maar vragen om nadere uitwerking en afstemming met betrokken partijen, aldus het rapport. Voor het vervolg is het cruciaal dat het momentum dat met het project is ontstaan niet verloren gaat.

In een [begeleidende brief](#) erkennen de voorzitters van CEA en RPO dat het realiseren van een toekomstbestendige en studeerbare accountantsopleiding een zaak van veel partijen is.

Het advies aan CEA en RPO is om al op korte termijn te starten met innovaties in theorie- en praktijkdeel van de opleiding, terwijl tegelijk de dialoog wordt gestart over het nieuwe opleidingsmodel.

- [Rapport: 'Stip aan de horizon; Contouren van een toekomstbestendige en studeerbare accountantsopleiding'](#)
- [Begeleidende brief voorzitters CEA en RPO](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

Marjan
Heemskerk

DISCUSSIE | Column | 03 februari 2023

Hoe weten we wat jonge accountants willen?

[We hebben te maken met een beperkte instroom van nieuwe accountants en een grotere uitstroom uit het accountantsberoep. Tel daar een significante hoeveelheid extra... →](#)

NIEUWS | 02 februari 2023

'Nijpend tekort aan accountants'

[Er is een groeiend tekort aan accountants, veroorzaakt door vergrijzing en een dalende aanwas bij de opleidingen. Grote kantoren, opleidingen en de NBA luiden de... →](#)

NIEUWS | 31 januari 2023

Coen Bongers nieuwe secretaris CEA

[Coen Bongers wordt per 1 mei 2023 de nieuwe secretaris van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding \(CEA\). Bongers volgt Jan-Paul Leerentveld op, die eind vorig... →](#)

NIEUWS | 27 januari 2023

Webinar: In gesprek met de Kwartiermakers

Marlies de Vries en Chris Fonteijn zijn begonnen aan hun laatste jaar als Kwartiermakers Toekomst Accountancysector. Op 2 februari gaan zij opnieuw online met de... →

Omar El
Messaoudi

DISCUSSIE | Column | 17 januari 2023

Hagel

Om verder te komen met een sterke en duurzame opleiding tot accountant, moet de sector eerst antwoord geven op een aantal vragen over die opleiding, meent Omar El... →
